

Navodilo:

Druga izpitna pola ima 5 nalog, ki jih sestavljajo podvprašanja. Za vsako nalogo lahko dobite največ 4 točke. Pomagajte si s podvprašanji, pri katerih je navedeno število točk za pravičen in popoln odgovor.

Natančno preberite naslednje naloge in odgovorite na zastavljena vprašanja.

1. Ekonomski problem in gospodarjenje

a) Naštejte temeljna ekonomska vprašanja:

1. _____ in _____ proizvajati,
2. _____ proizvajati,
3. _____ proizvajati?

(1 točka)

b) Kaj pomeni gospodarjenje?

(1 točka)

Podjetje oziroma gospodinjstvo ima na razpolago omejena finančna sredstva in ne more kupiti vseh dobrin, ampak mora izbirati. Kaj je pri tem alternativni strošek? _____

(0,5 točke)

Dobrine, s katerimi gospodarimo, so _____ dobrine.

(0,5 točke)

c) Dijakinja ima na mesec 50,00 EUR žepnine. Porabi jo za malico in kozmetične izdelke. Za malico porabi 2,50 EUR, za različne kozmetične izdelke pa nameni po 10,00 EUR.

Alternativni strošek nakupa ene malice je _____ kozmetičnega izdelka.

(0,5 točke)

Nakupna izbira devetnajst malic in en kozmetični izdelek je:

na premici / pod premico / nad premico.

(0,5 točke)

2. Vloga države v gospodarstvu in neenakosti v sodobnem svetu

Pri merjenju neenakosti v današnji družbi se po različnih kazalnikih primerja razvite in nerazvite države ali pa ugotavlja razlike v razvitosti v posamezni državi. Naštejte dva kazalnika neenakosti v sodobnem svetu:

1. _____,
2. _____.

(1 točka)

V obdobju liberalnega kapitalizma je bilo neenakosti v družbi več kot danes. Dopolnite besedilo:

Za liberalni kapitalizem je značilno, da država _____ posega / ne posega na trg. (0,5 točke)

Lastnina je _____ zasebna /javna. (0,5 točke)

Cilj poslovanja podjetij je _____. (0,5 točke)

Še ena značilnost liberalnega kapitalizma:

(0,5 točke)

Gospodarska ureditev Slovenije se imenuje _____

gospodarstvo.

(0,5 točke)

Navedite eno lastnost, po kateri se ta gospodarska ureditev razlikuje od liberalizma:

(0,5 točke)

3. Navedite prednosti in slabosti družbe z neomejeno odgovornostjo (d. n. o.):

Vsako pravilno polje se točkuje z 0,5 točke.

	PREDNOSTI d. n. o.	SLABOSTI d. n. o.
1.		
2.		
3.		
4.		

(4 točke)

4. Podjetje »Maksim« d. o. o. je v prvem četrtletju leta 2015 imelo 30 zaposlenih. Proizvedlo je 2.500 kosov proizvodov, prodalo ni vseh proizvodov, imajo jih še 180 kosov na zalogi. Ostalo so prodali po prodajni ceni 19,00 EUR/kos. Pri proizvodnji je nastalo za 5,60 EUR/ kos stroškov materiala, 12.000,00 EUR stroškov dela in 9.000,00 EUR drugih stroškov.

a) Koliko je imelo podjetje odhodkov, stroškov in koliko prihodkov.

(1,5 točke)

b) Izračunajte ekonomičnost podjetja! Kaj nam ta rezultat pove?

(1 točka)

c) Ali je podjetje »Maksim« d.o.o. bolj ali manj uspešno od konkurenčnega podjetja, ki ima ekonomičnost 1,70? Utemeljite odgovor.

(0,5 točke)

d) Kolikšen je celoten poslovni izid in kolikšen čisti poslovni izid?

(1 točka)

5. Podjetje »Sadko« d. o. o. ima naslednje podatke o poslovanju:

- Stroški plač: 133.000,00 EUR
- Stroški materiala: 168.500,20 EUR
- Amortizacija: 42.000,00 EUR
- Najemnina: 25.300,00 EUR
- Količina proizvodnje in prodaje: 120.000 kg granatnih jabolk
- Prihodki od prodaje: 421.300,00 EUR
- Število delavcev: 32

a) Izračunajte vrednostno produktivnost dela! Kaj nam ta kazalec pove?

(1 točka)

b) Predlagajte, kaj bi svetovali podjetju »Sadko« glede produktivnosti ob dejstvu, da znaša produktivnost največjega konkurenta 15.200,00 EUR /delavca.

(0,5 točke)

c) Kolikšna je donosnost (rentabilnost) kapitala, če vemo, da so za to delo uporabili 280.000,00 EUR kapitala? Kaj nam ta izračun pove?

(2 točki)

d) V kolikšnem času (letih) se bo podjetju povrnila naložba ob taki stopnji donosnosti?

(0,5 točke)